

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1968

N:o 10—20

-
- Innehåll:** Nr 10. Landskapslag angående ändring av landskapslagen om bostadsproduktion.
- Nr 11. Landskapslag om Ålands sjömansskola.
- Nr 12. Landskapslag angående ändring av landskapslagen om vissa stipendier och understöd åt författare och översättare.
- Nr 13. Landskapslag om fördelning av anläggningskostnaderna vid Ålands centralsjukhus.
- Nr 14. Landskapslag angående ändring av landskapslagen om yrkesvägledning.
- Nr 15. Landskapslag om anmälan om val av pensionsrätt i vissa fall.
- Nr 16. Landskapslag angående ändring av landskapslagen om avlöning och pension för tjänsteinnehavarna inom folkskolväsendet i landskapet Åland.
- Nr 17. Landskapslag angående ändring av landskapslagen om folkskolväsendet i landskapet Åland.
- Nr 18. Landskapslag angående ändring av landskapslagen om kommunalbeskattning i landskapet Åland.
- Nr 19. Landskapslag om avdrag vid kommunalbeskattningen på grund av förlust i anledning av ändring av finska markens internationella grundvärde.
- Nr 20. Landskapslag angående ändring av landskapslagen om tillämpning av beskattningslagen i landskapet Åland.
-

Nr 10.

LANDSKAPSLAG

angående ändring av landskapslagen om bostadsproduktion.

Föredragen för Republikens President den 29 mars 1968.

Utfärdad i Mariehamn den 4 april 1968.

I enlighet med Ålands landstings¹⁾ beslut ändras 24 § 1 mom. landskapslagen den 20 april 1967 om bostadsproduktion (19/67) som följer:

24 §.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1968. Genom densamma upphäves landskapslagen den 3 mars 1960 om bostadsproduktion (6/60).

---

¹⁾ Framst. Nr 40/1967.

Lag o. Ek. utsk. bet. Nr 5/1967—68.

St. utsk. bet. Nr 6/1967—68.

Mariehamn den 11 december 1967.

På landstingets vägnar:

T H. ERIKSSON
talman.

Eliel Persson
vicesalman.

Valter Nordas
vicesalman.

Nr 11.

**LANDSKAPSLAG
om Ålands sjömansskola.**

Föredragen för Republikens President den 29 mars 1968.
Utfärdad i Mariehamn den 4 april 1968.

I enlighet med Ålands landstings²⁾ beslut stadgas:

1 §.

Ålands sjömansskola är landskapets läroinrättning och står under landskapsstyrelsens överinseende.

Sjömansskolan har till uppgift att meddela dem, som ämnar söka sig till eller som tjänstgöra på handels- eller fiskefartyg såsom däck- och maskinmanskaper samt ekonomipersonal, teoretisk och praktisk yrkesundervisning i sådan omfattning, att eleverna på basen av den eller efter att hava varit i praktiskt arbete en viss tid kunna uppnå den kompetens, som kräves av matros, maskinman, skeppskock, ekonomiföreståndare eller av annan till ovannämnda personal hörande person.

2 §.

Undervisningen vid sjömansskolan skall huvudsakligen vara ordnad enligt de grunder, som gälla vid statens sjömansyrkesskolor.

I avseende å inträdesfordringar och lärokurser skola de för motsvarande avdelningar

vid statens sjömansyrkesskolor gällande bestämmelserna i huvudsak lända till efterrättelse.

3 §.

Vid sjömansskolan skola finnas åtminstone däck-, maskin- och ekonomiavdelningar.

4 §.

Vid sjömansskolan skall för dess ledning och förvaltning finnas en bland skolans lärare utsedd rektor.

För meddelande av undervisning och för vägledning i praktiskt arbete samt för skolans förvaltning och ekonomi må vid sjömansskolan finnas extra ordinarie lärare samt befattninghavare.

5 §.

Vid sjömansskolan skall finnas en direktion, som svarar för skolans verksamhet, samt reglemente och läroplan, vilka fastställas av landskapsstyrelsen.

6 §.

För sjömansskolans underhåll och för ut-

²⁾ Framst. Nr 31/1967.

Lagutsk. bet. Nr 2/1967—68.

St. utsk. bet. Nr 4/1967—68.

vecklande av dess verksamhet skola årligen ställigheten och tillämpningen av denna lag upptagas erforderliga anslag i landskapets utfärdas genom landskapsförordning. ordinarie inkomst- och utgiftsstat.

7 §.

Närmare bestämmelser angående verk-

Mariehamn den 24 november 1967.

På landstingets vägnar:

TH. ERIKSSON
talman.

Eliel Persson
vicetalman.

Valter Nordas
vicetalman.

Nr 12.

LANDSKAPSLAG

angående ändring av landskapslagen om vissa stipendier och understöd
åt författare och översättare.

Föredragen för Republikens President den 29 mars 1968.

Utfärdad i Mariehamn den 4 april 1968.

I enlighet med Ålands landstings³⁾ beslut ändras 2 § landskapslagen den 12 april 1962 om vissa stipendier och understöd åt författare och översättare (9/62) såsom följer:

2 §.

Av det i föregående paragraf nämnda totalbeloppet utdelas stipendier åt författare, vilka utföra skapande litterärt arbete, och åt

översättare av böcker. Därjämte må understöd utdelas åt ålderstigna författare och översättare i beträngda ekonomiska förhållanden samt åt författare och översättare, vilka på grund av sjukdom eller arbetsförmåga råkat i ekonomiska svårigheter.

Denna lag tillämpas från den 1 juli 1968.

Mariehamn den 22 november 1967.

På landstingets vägnar:

TH. ERIKSSON
talman.

Eliel Persson
vicetalman.

Valter Nordas
vicetalman.

³⁾ Framst. Nr 29/1967.

Lag- o. ek. utsk. bet. Nr 1/1967—68.

St. utsk. bet. Nr 1/1967—68.

Nr 13.

LANDSKAPSLAG

om fördelning av anläggningskostnaderna vid Ålands centralsjukhus.

Föredragen för Republikens President den 29 mars 1968.
Utfärdad i Mariehamn den 4 april 1968.

I enlighet med Ålands landstings⁴⁾ beslut stadgas:

1 §.

Med avvikelse från vad därom är särskilt stadgat skall kommunernas andel av kostnaderna för om- och tillbyggnad av Ålands centralsjukhus under åren 1968—1970 bestridas med landskapet Ålands enskilda medel.

2 §.

Kommunerna skola ersätta landskapet för de kostnader, som landskapet enligt 1 § övertager, sålunda, att kostnaderna vid den slutliga avräkningen fördelas mellan kommunerna i förhållande till medeltalet av envar kommuns skattören för skatteåren 1968—1970.

3 §.

På sjömansinkomst beräknas antalet skatt-

ören sålunda, att det av sjömansskatten till kommunen redovisade beloppet i mark multipliceras med talet tio.

4 §.

Landskapsstyrelsen må årligen, innan den slutliga avräkningen verkställs, av kommun förskottsvis infordra kommunalt bidrag i förhållande till kommunens skattöreantal för skatteåret 1966.

5 §.

Närmare bestämmelser angående verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

Mariehamn den 22 november 1967.

På landstingets vägnar:

TH. ERIKSSON
talman.

Elieel Persson
vicesalman.

Valter Nordas
vicesalman.

⁴⁾ Framst. Nr 36/1967.
Lag- o. ek. utsk. bet. Nr 2/1967—68.
St. utsk. bet. Nr 2/1967—68.

Nr 14.

LANDSKAPSLAG

angående ändring av landskapslagen om yrkesvägledning.

Föredragen för Republikens President den 29 mars 1968.

Utfärdad i Mariehamn den 4 april 1968.

I enlighet med Alands landstings⁵⁾ beslut ändras 4 § 2 mom. och 5 § landskapslagen den 20 juli 1960 om yrkesvägledning (22/60), samt fogas till lagens 2 § nya 2 och 3 mom. som följer:

2 §.

Yrkesvägledningsmyndighet äger rätt att vid behov hänvisa invalid eller annan partiellt arbetsför för undersökning och yrkesvägledning till särskild av landskapsstyrelsen godkänd anstalt. Här avsedd anstalt må för de kostnader, som åsamkas densamma av ifrågavarande verksamhet, beviljas understöd av landskapets i ordinarie inkomst- och utgiftsstaten anvisade medel enligt samma grunder, som gälla i riket.

Deltager invalid eller annan partiellt arbetsför person i undersökning och yrkesvägledning, som avses i 2 mom., erlægges till honom av landskapsmedel ersättning för därav föranledda rese-, inkvarterings- och förplägningskostnader.

4 §.

I den mån härför erforderligt anslag an-

Mariehamn den 22 november 1967.

På landstingets vägnar:

TH. ERIKSSON
talman.

Eliel Persson
victalman.

Valter Nordas
victalman.

⁵⁾ Framst. Nr 28/1967.
Lagutsk. bet. Nr 1/1967—68.
St. utsk. bet. Nr 3/1967—68.

Nr 15.

LANDSKAPSLAG

om anmälan om val av pensionsrätt i vissa fall.

Föredragen för Republikens President den 29 mars 1968.
Utfärdad i Mariehamn den 4 april 1968.

I enlighet med Ålands landstings^o) beslut stadgas:

Anmälan om bibehållande av pensionsrätt, som avses i landskapslagarna av den 20 april 1967

om landskapspensioner (20/67), 32 §;
angående ändring av landskapslagen om kommunala hälsosystrar i landskapet Åland (12/67), 2 mom. av stadgandet om dess ikraftträdande; samt

angående ändring av landskapslagen om kommunala barnmorskor i landskapet Åland (13/67), 2 mom. av stadgandet om dess ikraftträdande;

må utan hinder av vad i vart och ett av nämnda lagrum är stadgat göras före utgången av år 1969.

Mariehamn den 19 december 1967.

På landstingets vägnar:

TH. ERIKSSON
talman.

Eliel Persson
vicetalman.

Valter Nordas
vicetalman.

---

^o) Framst. Nr 32/1967.
Lagutsk. bet. Nr 5/1967—68.
St. utsk. bet. Nr 10/1967—68.

Nr 16.

LANDSKAPSLAG

angående ändring av landskapslagen om avlöning och pension för tjänsteinnehavarna inom folkskolväsendet i landskapet Åland.

Föredragen för Republikens President den 29 mars 1968.

Utfärdad i Mariehamn den 4 april 1968.

I enlighet med Ålands landstings⁷⁾ beslut ändras 1 § 2 mom., 3 § 2 mom., 4 § 3 och 4 mom., 11 §, 35 §, 36 §, 38 § 1 mom., 40, 43 och 45 §§ landskapslagen den 16 oktober 1958 om avlöning och pension för tjänsteinnehavarna inom folkskolväsendet i landskapet Åland (24/58), av dessa 3 § 2 mom. sådant lagrummet lyder i landskapslagen den 4 juli 1962 (36/62), 35 §, 38 § 1 mom. 40 §, sådana dessa lagrum lyda i landskapslagen den 20 april 1967 (16/67), samt fogas till lagens 9 § ett nytt 2 mom., till 10 § ett nytt 5 mom. och till lagen en ny 11a § som följer:

1 §.

Med tjänsteinnehavare avses i denna lag inom folkskoleväsende tjänstgörande lärare vid lägre folkskola, lärare vid högre folkskola, lärare vid medborgarskola, lärare i annat språk än svenska vid folkskola, lärare vid hjälpskola, observationsklass samt annan specialskola och specialklass, speciallärare, lektor vid mellanskola och elevhemsföreståndare.

3 §.

Annan tjänsteinnehavare än lektor vid mellanskola och elevhemsföreståndare, som tjänstgjort i ifrågavarande tjänst såsom ordinarie, såsom förordnad på provtid, såsom interimistisk lärare eller såsom vikarie sammanlagt minst fem år, uppbär avlöning enligt närmast högre avlöningsklass än den tjänsten eljest förutsätter. Till innehavare av lektorstjänst vid mellanskola, som på nämnt sätt tjänstgjort som lektor i mellan-

skola minst fem år, erlagges avlöning enligt närmast högre avlöningsklass och, om han har tio tjänsteår, enligt två avlöningsklasser högre än vad som eljest erlagges i tjänsten.

4 §.

Genom landskapsförordning stadgas i vad mån tjänsteinnehavare äger rätt att för ålderstillägg räkna sig till godo den tid han innehaft annan kommunal tjänst, som bör anses såsom huvudsyssla, eller varit anställd i kommunal centralorganisations eller i sammanslutnings av kommuner tjänst eller i statens, landskapets eller religionssamfundts tjänst eller befattning eller bestridit enskild befattning.

Ålderstillägg beviljas på ansökan. Ålderstillägg beviljas icke retroaktivt för längre tid än ett år, räknat från utgången av den kalendermånad, under vilken ansökan inlämnats till folkskolans direktion.

9 §.

Innehavare av lärartjänst, som är klasslärare och har kompetens som timlärare i annat språk än svenska samt undervisar minst tre veckotimmar i ifrågavarande språk, erhåller ett årligt tilläggsarvode av 300 mark. Detta tilläggsarvode justeras enligt samma grunder som för motsvarande tjänsteinnehavare i riket.

10 §.

Utan hinder av vad ovan är stadgat skall av tjänsteinnehavare, som på grund av sjukdom beviljats i 16 § avsedd invalidpension, för tiden för avbrott i tjänsteutövningen innehållas hela hans avlöning från ingången

⁷⁾ Framst. Nr 49/1967.

Lagutsk. bet. Nr 10/1967—68.

St. utsk. bet. Nr 17/1967—68.

av månaden efter den månad, under vilken invalidpensionen beviljades.

11 §.

Kvinnlig tjänsteinnehavare beviljas på ansökan på grund av havandeskap och barnsbörd tjänstledighet med fulla löneförmåner för en tid, vari ingå 54 vardagar och som begynner den 18 vardagen före den beräknade tidpunkten för nedkomsten. Inträffar nedkomsten tidigare än 18 vardagen före den beräknade tidpunkten för nedkomsten, begynner tjänstledigheten dagen efter nedkomsten.

11a §.

Tjänsteinnehavare, som beviljats tjänstledighet med lön på grund av sjukdom eller havandeskap och barnsbörd, är skyldig att iakttaga de bestämmelser och anvisningar, vilka meddelas för ansökan om den dag- och moderskapspenning, som enligt 28 § sjukförsäkringslagen utbetalas till arbetsgivaren.

Försummar tjänsteinnehavare att iakttaga i 1 mom. avsedda bestämmelser och anvisningar, må av honom för tjänstledighetstiden i samband med senare löneutbetalning återindrivas vad som motsvarar dag- eller moderskapspenning.

35 §.

Innehavare av lärartjänst åtnjuter icke naturaförmåner på grund av tjänsteförhållande. Ledig lärarbostad i folkskolas egen byggnad skall likväl i första hand överlåtas för att användas av lärare i skolans tjänst.

Har lärare på grund av tjänsteförhållande bostad i folkskolans egen byggnad, skall för denna uppbäras hyra enligt samma grunder som för tjänstemannabostad, som upplåtits åt landskapets tjänsteman såsom hyresbostad.

36 §.

Kommun är skyldig att såsom naturaförmån tillhandahålla elevhemsföreståndare en bostad om minst ett rum med värme och lyse, vatten, rätt att använda badrum eller bastu samt nödiga tilläggsutrymmen. Därutöver skall elevhemsföreståndare erhålla kost i elevhemmet under den tid skolarbetet pågår.

Elevhemsföreståndare är skyldig att för de naturaförmåner han åtnjuter erlagga ersättning enligt samma grunder som äro

föreskrivna beträffande vederlag och ersättning för tjänstebostad och övriga naturaförmåner, som tillkomma innehavare av landskapets tjänst eller befattning.

38 §.

Den, som förordnats att interimistiskt bestrida tjänst inom folkskolväsendet, äger rätt till avlöning enligt samma grunder som ordinarie tjänsteinnehavare enligt 2 §, 3 § 1 mom., 4, 6, 7, 8 och 9 §§, dock sålunda, att på avlöningen för interimistisk tjänstförrättande, som är ordinarie tjänsteinnehavare eller förordnad att handhåva tjänsten på provtid inom folkskolväsendet, tillämpas även stadgandet i 3 § 2 mom. Vid avbrott i tjänsteutövning erlagges avlöning enligt stadgandena i 10 och 11 §§. Innehar interimistiskt förordnad icke för tjänsten stadgad kompetens, erlagges den egentliga avlöningen och övertimsarvodet med avdrag av 10 procent. Till interimistiskt förordnad, som saknar stadgad kompetens men som innehar av landskapsstyrelsen föreskriven kompetens, erlagges likväl egentlig avlöning och övertimsarvode oförminskat intill utgången av juli månad 1969. Interimistisk elevhemsföreståndare har samma rätt till naturaförmåner som ordinarie tjänsteinnehavare och är skyldig att för dem erlagga ersättning såsom i 36 § är stadgat.

40 §.

Den med lärartjänst förenade undervisningsskyldigheten per vecka är:

1) för lärare vid lägre folkskola, lärare vid hjälpskola, lärare i observationsklass, specialskola och -klass samt för lärare i annat språk än svenska, som tjänstgör på två eller flera undervisningsställen och är gemensam för skolorna, 24 timmar;

2) för lärare vid medborgarskola samt för lärare i annat språk än svenska ävensom för lektor i mellanskola 26 timmar; samt

3) för lärare i högre folkskola och för speciallärare 30 timmar.

Utöver de veckotimmar undervisningsskyldigheten omfattar är innehavare av lärartjänst skyldig att bestrida övertimmar enligt vad därom stadgas i landskapsförordning.

Skolföreståndares undervisningsskyldighet per vecka må minskas med en halv veckotimme per läsår för varje annan läraravdel-

ning vid egentlig folkskola och hjälpskola samt för varje annan lärare med huvudsyssla vid medborgarskola. Vid mellanskola minskas undervisningsskyldigheten enligt samma grunder som vid statlig mellanskola. Föreståndares undervisning skall likväl omfatta minst fem veckotimmar.

Landskapsstyrelsen fastställer de grunder, enligt vilka innehavare av lärartjänst och timlärare erhåller ersättning för utom klass fullgjorda åligganden. Landskapsstyrelsen fastställer likaså de grunder, enligt vilka timlärare erhåller arvode för de åligganden, som ankomma på förbindelselärare för yrkesvägledningen och föreståndare för kurs, som ersätter medborgarskola. Ersättning till lektor och timlärare vid mellanskolan för åligganden utom klass utgår enligt samma grunder som för motsvarande lärare i landskapets läroverk. Ersättning för särskilda åligganden i samband med försöksverksamhet utgår enligt grunder, som fastställts av landskapsstyrelsen.

43 §.

Kommun må, om landskapsstyrelsen på synnerligen vägande skäl beviljar tillstånd därtill, förordna om utbetalning av högre avlöning och pension än ovan i denna lag är stadgat. Högre avlöning och pension skola fastställas i procent eller i markbelopp.

Tjänsteinnehavare inom folkskolväsendet och timlärare, vilka av kommunen uppbära högre avlöning, erhålla pension av land-

skapsmedel endast enligt i denna lag stadgade avlöningsgrunder.

45 §.

Den, som anser att vederbörande kommunal myndighet förvägrat honom enligt denna lag eller med stöd därav utfärdade stadganden tillkommande avlöning, må skriftligen yrka på rättelse hos kommunens styrelse, som bör meddela skriftligt avgörande i saken. Den, som är missnöjd därmed, må inom 30 dagar från det han fick kännedom om avgörandet bringa saken till skolstyrelsens prövning och avgörande.

Har i 1 mom. nämnt yrkande på rättelse icke framställts hos kommunens styrelse inom ett år från den dag, då lönebeloppet borde hava utbetalats, är rätten därtill förverkad.

Denna lag tillämpas från den 1 juli 1967, dock sålunda, att stadgandena i 3 § 2 mom., i 9 § 2 mom. och stadgandena om avlöning i 38 § 1 mom. tillämpas från den 1 januari 1967 samt att stadgandena i 10 § 5 mom., 11 och 11a §§ träder i kraft den 1 mars 1968.

Utän hinder av vad i 43 § 1 mom. är stadgat, må före denna lags ikraftträdande fastställda föreskrifter i folkskolstadga, sådana de lända till efterrättelse vid denna lags ikraftträdande, fortfarande tillämpas beträffande högre lön och pension.

Mariehamn den 18 december 1967.

På landstingets vägnar:

T. H. ERIKSSON
talman.

Elie Persson
vicetalman.

Valter Nordas
vicetalman.

Nr 17.

LANDSKAPSLAG

angående ändring av landskapslagen om folkskolväsendet
i landskapet Åland.

Föredragen för Republikens President den 29 mars 1968.

Utfärdad i Mariehamn den 4 april 1968.

I enlighet med Ålands landstings^{a)} beslut upphäves 49 § 4 mom. landskapslagen den 16 oktober 1958 om folkskolväsendet i landskapet Åland (23/58), ändras 5, 6 §§ 9 § 3 mom., 48 §, 49 § 2 mom., 50, 58 och 59 §§, 60 § 2 mom., 61 § 1 och 4 mom., 65 § 1 mom., 73 §, 74 § 1 mom., 77 § 1 mom., 78 §, 79 § 1 mom., 84 § 1 mom. och 90 § sagda lag, av dessa lagrum 49 och 74 §§ sådana de lyda i landskapslagen den 25 mars 1965 (18/65) 77 §, sådan den lyder i landskapslagen den 24 april 1961 (33/61), och 78 §, sådan den lyder i landskapslagen den 28 mars 1961 (8/61), samt fogas till 14 § sagda lag ett nytt 2 mom., till 17 § ett nytt 4 mom., till 25 §, sådan den lyder i landskapslagen den 28 mars 1961 (8/61), ett nytt 2 mom., till 71 § ett nytt 2 mom., till 72 § ett nytt 2 mom. och till 82 §, sådan den lyder i landskapslagen den 15 april 1966 (6/66), nya 4 och 5 mom. samt till lagen en ny 82a § som följer:

5 §.

I den egentliga folkskolan meddelas undervisning i religionskunskap, svenska, matematik, historia, samhälls- och medborgarkunskap, geografi och hembygdskunskap, naturkunskap, teckning, slöjd, gymnastik och idrott samt musik. Därutöver må undervisning meddelas i ett eller två extra eller frivilliga ämnen under högst fyra timmar i veckan.

6 §.

Medborgarskolans undervisningsplan skall omfatta till näringslivet anslutna läroämnen jämte praktiska övningar. Undervisning skall meddelas i religionskunskap och religionshistoria, svenska och litteratur, matematik, historia, samhälls- och medborgarkunskap, geografi och naturkunskap, hemkunskap, barnavård, slöjd ävensom i gymnastik och

idrott. Härutöver må undervisas i några andra läroämnen med mindre timantal.

Omfattar medborgarskolan endast åttonde klassen, slutföres kursen i historia, geografi och matematik i regel i sjunde klassen.

Den i medborgarskolan meddelade undervisningen skall vara mångsidig och bör förbereda elevernas yrkesval.

I anslutning till skolans yrkesorientering må praktik på arbetsplatser anordnas för eleverna.

Landskapsstyrelsen äger rätt att vid behov bevilja tillstånd till avvikelser från stadgandena i 1 mom.

9 §.

Från och med tredje årskursen böra gossar och flickor undervisas var för sig i slöjd och, då skäl därtill föreligger, jämväl i gymnastik och idrott samt i medborgarskolans praktiska läroämnen.

14 §.

Kommun må, utan hinder av vad i denna lag är stadgat, med landskapsstyrelsens tillstånd och på av densamma godkänt sätt inrätta en experimentskola av enhetsskoltyp, som bygger på folkskolans sex årskurser och omfattar ett treårigt högstadium, syftande till mellanskolutbildning eller utbyggd medborgarskolutbildning.

17 §.

Folkskola må på grund av särskilda skäl förläggas utanför det egna distriktet.

25 §.

Är folkskola i för två eller flere kommu-

^{a)} Framst. Nr 43/1967.

Lagutsk. bet. Nr 4/1967—68.

St. utsk. bet. Nr 11/1967—68.

ner gemensamt folkskoldistrikt belägen på annan än deltagande kommuns område, bestämmas i folkskolstadgan, vilken kommun som förvaltar skoldistriktet.

48 §.

I folkskola i landskommun samt inom folkskolväsendet i Mariehamn skall finnas nödigt antal tjänster för lärare, timplärare och elevhemsföreståndare. Andra tjänster må kommun, såframt ej i lag annorlunda är stadgat, inrätta och upprätthålla enligt prövning. I varje folkskola är en av lärarna föreståndare, såvida av stadgandena i 58 § icke annat följer.

Lärartjänst må, ifall det är ändamålsenligt, inrättas för två eller flera skolor gemensamt, även i det fall att skolorna äro belägna i olika kommuner.

Angående benämningarna på lärartjänsterna och omfattningen av lärarnas undervisningsskyldighet stadgas särskilt.

49 §.

I mellanskola, medborgarskola och sådan egentlig folkskola, där det anses lämpligt, må lärartjänsterna ombildas till lärartjänster huvudsakligen eller uteslutande i något eller några ämnen, enligt vad därom genom landskapsförordning stadgas.

50 §.

Beslut om grundande och indragning av tjänster inom kommuns folkskolväsende samt om omorganisation av dem fattas av kommunens fullmäktige. Ifall det är sannolikt, att tjänst icke kommer att behövas varaktigt, må fullmäktige även för en tid av högst tre år i sänder förordna, att tjänst icke skall besättas ordinarie.

58 §.

Föreståndare för folkskola utses av folkskoldirektionen efter det att skolans lärarkår hörts. Förordnandet gäller tillsvidare och må återkallas, då skäl därtill föreligger. Finnes i skolan blott en lärartjänst, är dess innehavare skolans föreståndare.

Egentlig folkskola, medborgarskola, mellanskola, hjälpskola och annan specialskola eller några av dessa må hava gemensam föreståndare, som, ifall skolorna underlyda

skilda direktioner, väljes av folkskolnämnden.

För föreståndare må väljas ställföreträdare, som vid jäv eller förfall för föreståndaren handhar dennes åligganden.

59 §.

Tjänst, som är inrättad vid en skola och förenad med undervisningsskyldighet vid en eller flera andra skolor, besättes av direktionen för den skola, vid vilken tjänsten är inrättad.

Är tjänst inrättad gemensamt för två eller flera skolor i kommunen, besättes den av folkskolnämnden. Dylik tjänst vid ett folkskoldistrikt, omfattande flera kommuner, besättes av distriktets direktion.

60 §.

Indrages skola eller elevhem, upphöra samtidigt tjänsterna, såvida de icke ombildas till tjänster vid annan skola eller annat elevhem.

61 §.

Lärare eller elevhemsföreståndare, vars tjänst indragits, skall förflyttas till annan motsvarande, för honom lämplig tjänst inom folkskolväsendet. Är sådan icke ledig i samma kommun, skall landskapsstyrelsen förflytta honom till motsvarande tjänst annorstädes. Landskapsstyrelsen må likväl med vederbörande lärares samtycke och i enlighet med vad genom landskapsförordning stadgas förflytta honom till tjänst inom folkskolväsendet i annan kommun inom landskapet, även om motsvarande tjänst i den egna kommunen är ledig.

Finnes icke tjänst, till vilken lärare eller elevhemsföreståndare jämlikt 1 mom. kan förflyttas, skall han uppföras på indragningsstat, i enlighet med vad därom är särskilt stadgat. Har på indragningsstat uppförd lärare eller elevhemsföreståndare icke kunnat förflyttas till motsvarande tjänst, må landskapsstyrelsen med hans samtycke förordna honom att interimistiskt eller såsom vikarie handhava tjänst inom folkskolväsendet i landskapet utan hinder av att han icke uppfyller kompetensvillkoren för tjänsten.

65 §.

Medan lärare är ställd under åtal, är underkastad disciplinärt förfarande eller undergår rannsaking för brott eller disciplinär förseelse, må folkskoldirektionen avhålla honom från tjänsteutövning. Beslutet därom bör underställas landskapsstyrelsen för fastställelse, men må trots underställningen omedelbart verkställas, ifall landskapsstyrelsen icke förbjuder detta.

71 §.

I 1 mom. stadgat landskapsunderstöd beviljas icke, om byggnadens användning som folkskola inom de närmaste åren sannolikt upphör.

72 §.

Till byggnadskostnaderna hänförs även skäligen kostnader och avgifter för anslutning till distributionsnät eller anläggning för anskaffande av vatten, elektricitet och värmeenergi samt skäligen kostnader för slitlager på lekplan.

73 §.

Landskapsstyrelsen fastställer på grund av gängse underhållskostnader ett medelvärde för underhållskostnaderna för till kommunens folkskolbyggnader hörande olika slag av undervisningsrum och elevhem. Av detta medelvärde erhåller landskommun för skolor lokaler två tredjedelar i landskapsunderstöd.

74 §.

Landskommun erhåller i landskapsbidrag två tredjedelar av de verkliga kostnaderna för folkskolväsendet. Härvid beaktas kostnaderna för:

a) anskaffandet och underhållet av inventarier, undervisningsmateriel och skolbibliotek,

b) läroböcker, andra skoltillbehör och annat arbetsmaterial, som utan ersättning tilldelas eleverna,

c) elevernas inkvartering, skolmältider och annat understöd,

d) skjutsning av elever samt för två eller flera skolor gemensamt anställda lärares resor i tjänsten,

e) upprätthållande av elevhem, samt

f) i denna landskapslag föreskriven läkarvård.

77 §.

Mariehamn erhåller i årligt landskapsbidrag 47 procent av utgifterna för i folkskolväsendet anställda lärares och timplärares i lag stadgade löner.

78 §.

Bedriva sådana kommuner, vilka beviljas landskapsunderstöd för folkskolkostnaderna enligt olika grunder eller olika procentsatser gemensam folkskolverksamhet, beviljas bidrag enligt prövning till minst det belopp, som tillkommer den kommun, vilken är berättigad till det minsta understödet, och till högst det belopp, som tillkommer den kommun, vilken är berättigad till det största understödet. Landskapsstyrelsen må utfärda anvisningar om fördelningen av landskapsbidraget mellan kommunerna vid fastställandet av de i 25 § avsedda kostnaderna. Det extra landskapsunderstöd, som med stöd av 76 § skall beviljas landskommun, erlägges till envar kommun särskilt för sig, och därvid beaktas andelen av de årliga kostnaderna för upprätthållandet av den gemensamma skolan.

Vad i 1 mom. är stadgat gäller i tillämpliga delar jämväl byggnadsunderstöd, även om Mariehamns stad har del i den gemensamma folkskolverksamheten.

79 §.

Utöver vad ovan i detta kapitel är stadgat må kommun och i 33 § avsedd sammanslutning av kommuner för speciella, folkskolväsendet främjande uppgifter beviljas extra landskapsunderstöd.

82 §.

Vad i 1 mom. är stadgat tillämpas även, då folkskolbyggnad nedbrunnit och ny skolbyggnad icke anskaffas i dess ställe.

Landskapsbidrag för bostadsbyggnad, som uppförts för att användas som naturaförmån för lärare, skall återbetalas, såvida bostaden stadigvarande användes för annat ändamål än som bostad för lärare i tjänst.

82a §.

I landskapsstyrelsens beslut rörande beviljande av landskapsunderstöd må ändring icke sökas genom besvär.

Anser kommun eller annan mottagare av landskapsunderstöd, att landskapsstyrelsens beslut rörande beviljande av densamma enligt 74—78 §§ eller 79 § 2 mom. tillkommande landskapsunderstöd är felaktigt, har mottagare av landskapsunderstödet rätt att inom ett år efter erhållen kännedom om sagda beslut till landskapsstyrelsen framställa skriftligt yrkande på rättelse av beslutet. Ändring i landskapsstyrelsens beslut i anledning av rättelseyrkande sökes medelst besvär hos högsta förvaltningsdomstolen.

Extraordinärt ändringsökande i landskapsstyrelsens beslut rörande beviljande av landskapsunderstöd är icke tillåtet, förrän den i 2 mom. nämnda tiden utgått.

Konstaterar landskapsstyrelsen, att kommun erhållit större landskapsbidrag än som förutsattes i denna lag, äger landskapsstyrelsen rätt att inom tre år från beslutet rö-

rande landskapsunderstödet ålägga kommunen att återbetala överskjutande belopp.

84 §.

Folkskolinspektör äger fortlöpande övervaka och giva handledning beträffande skolans undervisningsverksamhet och följa med dess ekonomiska förvaltning. Han är, såvida icke annorlunda stadgats, berättigad att närvara vid direktions och folkskolnämnds sammanträden och att där delta i diskussionen, men icke i omröstningarna.

— — — — —

90 §.

Landskommun må ej förpliktas att inrätta såsom dagskola verkande medborgarskola före den 1 augusti 1975, såvida icke landskapsstyrelsen i enskilt fall för kommun fastställer en kortare, likväl icke före den 1 augusti 1970 utlöpande termin.

Denna lag tillämpas från den 1 juli 1967, dock så att 74 § 1 mom. tillämpas från den 1 augusti 1966.

Mariehamn den 19 december 1967.

På landstingets vägnar:

TH. ERIKSSON
talman.

Eliel Persson
vicetalman.

Valter Nordas
vicetalman.

Nr 18.

LANDSKAPSLAG

angående ändring av landskapslagen om kommunalbesättning i landskapet Åland.

Föredragen för Republikens President den 29 mars 1968.

Utfärdad i Mariehamn den 4 april 1968.

I enlighet med Ålands landstings⁹⁾ beslut upphäves 4 och 5 §§, 6 § 7 punkten, 7 § 4 punkten samt 13—50 §§ landskapslagen den 18 juli 1956 om kommunalbesättning i landskapet Åland (20/56), sådana nämnda lagrum äro gällande, och ändras 1 §, 3 § 2 mom., 6 § 1 och 6 punkterna, 8 § 2 mom. 1 och 2 punkterna, 10 § 1, 3, 5 och 10 punkterna i sagda lag, 6 § sådan den lyder i landskapslagen den 23 april 1959 (12/59), 7 § sådan den lyder i landskapslagen den 2 november 1966 (51/66) och 10 § sådan den lyder i landskapslagen den 6 juli 1966 (47/66) samt fogas till 11 § ett nytt 8 mom. såsom följer:

1 §.

Till bestridande av utgifter, för vilka kommunens inkomster ej förslå, äge kommunen fastställa skatter.

Skyldig att erlagga kommunalskatt på grund av inkomst är:

1) under skatteåret i landskapet bosatt person, så ock inhemskt samfund ävensom inhemsk sammanslutning, anstalt och stiftelse för all här förvärvad inkomst, så ock för annorstädes förvärvad annan inkomst än sådan av fastighet, rörelse eller yrke; och

2) person, som under skatteåret icke varit bosatt i landskapet, samt utländsk stat, utländskt samfund ävensom utländsk sammanslutning, anstalt och stiftelse för här förvärvad inkomst, likväl icke för ränteinkomst av obligationer, i bank eller annan penninganstalt deponerade medel eller genom utrikeshandel uppkomna kontotillgodohavanden;

likväl så, att ideella samfund, sammanslutningar, anstalter eller stiftelser äro skattskyldiga endast för inkomst av fastighet och rörelse.

Person anses vara bosatt i landskapet, om han eller hans familj här har sin stadigvarande bostad eller om han vistas här över sex månader i följd, varvid tillfällig frånvaro icke anses medföra avbrott i vistelsen.

Den, som endast under en del av skatteåret varit bosatt i landskapet, skall för denna tid beskattas enligt 2 mom. 1 punkten och för den övriga delen av året enligt dess 2 punkt.

Angående vid finsk legation eller utsänd konsuls konsulat tjänstgörande finsk medborgare, hans maka och minderåriga barn, så ock finsk medborgare, som står i hans personliga tjänst, och person, som är anställd på finskt fartyg, samt angående främmande makts härvarande konsulat tillhörande personer jämte betjäning skall ifråga om skattskyldighet tillämpas vad i rikets lagstiftning därom är stadgat.

Staten och landskapet äro skattskyldiga för inkomst av sådana lantbruks- och andra fastigheter, vilka icke användas till allmänna ändamål, samt för halva nettoinkomsten av industriell och annan rörelse, vilken är jämförlig med privata företag. Inkomster, vilka staten och landskapet erhåller från sina skogar, uppskattas och fastställas i enlighet med vad i 11 § landskapslagen om kommunalskatt för gårdsbruk (6/68) stadgas. Skatt utgår icke på inkomst av produktionsinrättningar, vilka huvudsakligen tjäna statens eller landskapets inrättnings behov.

Hustru skall särskilt beskattas för den inkomst, varöver hon enligt lag råder.

Av den skattskyldiges inkomst motsvarar ett belopp av en mark ett skattöre.

3 §.

Angående det sätt, på vilket inkomst av gårdsbruk fastställs för beskattning, stadgas i landskapslagen om kommunalskatt för gårdsbruk.

6 §.

Såsom inkomst räknas även:

1) varor, vilka den skattskyldige för sin eller sin familjs räkning tillgodogjort sig av avkastningen från sin fastighet eller näring eller av tillverkningar, som av honom salu-

⁹⁾ Framst. Nr. 41/1967.

Lag- o. Ek. utsk. bet. Nr 9/1967—68.

St. utsk. bet. Nr 16/1967—68.

föras, ävensom delägare i öppet, kommandit- eller rederibolag eller med dem jämförliga sammanslutningar tillgodoräknad skälig lön, som fastställts vid beskattningen av sammanslutningen för det arbete delägaren utfört såsom anställd i företaget,

6) förmån, uppskattad i penningar, som skattskyldig haft av egen eller fri bostad för sig eller sin familj eller av sådan bostad, som tillhandahållits honom av arbetsgivare eller som han förfogat över i egenskap av delägare i aktiebolag, medlem av andelslag eller på annan dylik grund mot lägre vederlag än gängse hyresavgifter. Vid beräkning av denna förmån skall skattenämnden iakttaga de föreskrifter, som landskapsstyrelsen enligt 19 § i landskapslagen om kommunalskatt för gårdsbruk utfärdar.

8 §.

Såsom kostnader för inkomstens förvärvande anses även:

1) avlöning, kost och andra förmåner, som skattskyldig utgivit åt sådana i hans näring eller annan i hans verksamhet fortlöpande arbetande, hemmaboende barn eller andra medlemmar av hans familj, som före skatteåret fyllt 16 år, maken dock undantagen, likväl icke till högre belopp än vad som för sådant arbete hade bort erläggas åt annan avlönad person;

2) värdeminskning av byggnader, maskiner, inventarier och andra med dem jämförliga föremål, som använts i skattskyldigs förvärvsverksamhet.

10 §.

Skattskyldig är berättigad att från sin inkomst avdraga:

1) arrende och hyresvederlag för jord eller lokal, vilka använts för inkomstens förvärvande;

3) utgifter för reparation och underhåll av fastighet;

5) obligatoriska försäkringsavgifter, såsom

folkpensions- och sjukförsäkringspremier, samt avgifter, som erlagts till arbetslöshetskassor, ävensom arbetsgivarens socialskyddsavgift;

10) då hans arbets- eller verksamhetsförmåga varaktigt är nedsatt genom att något organ saknas eller fungerar bristfälligt, vid fullständig arbetsoförmåga 2.000 mark och eljest så många procent av nämnda belopp, som hans invaliditet anses motsvara:

11 §.

Finnes bland delägarna i oskiftat dödsbo i landskapet barn eller adoptivbarn till den avlidne, som under skatteåret försörjts med boets medel, beviljas boet för barnets del i 10 § 8 punkten avsett avdrag för premier för liv- eller annan personförsäkring samt i 10 § 7 och 9 punkterna samt i 1 mom. av denna paragraf avsedda avdrag, av dessa i 10 § 9 punkten avsedda avdraget dock högst så mycket som avdraget skall höjas på grund av försörjningen av barnet. Ar efterlevande make delägare i dödsbo, beviljas boet nämnda samt i 10 § 8a och 10 punkterna avsett avdrag samt i 10 § 11 punkten avsett avdrag även för makens del. Har efterlevande make under skatteåret haft inkomst, för vilken han skall beskattas särskilt för sig, göras ovannämnda avdrag i fråga om barn samt make, som är delägare i dödsboet, från boets inkomst endast till den del de icke få avdragas från den efterlevande makens inkomst eller denna icke förslår för dessa avdrag.

Denna lag tillämpas första gången vid kommunalbeskattningen för år 1968.

Vid de kommunalbeskattningar, som verkställas på grund av under åren 1968—1971 förvärvade inkomster, må icke såsom skattepliktig inkomst anses arrendeinkomst, som landskapet erhåller från utarrenderade boställen och andra dylika lägenheter, ej heller såsom avdragbar utgift arrenden, som skattskyldig erlagt till landskapet för sådana lägenheter. Visar skattskyldig, att arrendevaltal rörande bostället eller lägenheten upp-

gjorts efter denna lags ikraftträdande, skall landskapslagen om kommunalskatt för dock stadgandena i 1 § 5 mom. och 10 § 1 gårdsbruk lända till efterrättelse. punkten av denna lag samt 6 § 10 punkten

Mariehamn den 18 december 1967.

På landstingets vägnar:

TH. ERIKSSON
talman.

Eliel Persson
vicetalman.

Valter Nordas
vicetalman.

Nr 19.

LANDSKAPSLAG

om avdrag vid kommunalbeskattningen på grund av förlust i anledning av ändring av finska markens internationella grundvärde.

Föredragen för Republikens President den 29 mars 1968.
Utfärdad i Mariehamn den 4 april 1968.

I enlighet med Alands landstings¹⁰⁾ beslut stadgas:

Vid de kommunalbeskattningar, som verkställas på grund av inkomst åren 1967 och 1968 skall, utan hinder av vad i gällande skattelagstiftning är stadgat, på anhållan av skattskyldig från hans inkomst såsom kost-

nad för förvärvande av inkomst avdragas av ändringen av finska markens internationella grundvärde föranledd ökning av gäld för näringsverksamhet i enlighet med vad den skattskyldige i ökning av kapitalet för gäld avdragit i sin bokföring.

Mariehamn den 18 december 1967.

På landstingets vägnar:

TH. ERIKSSON
talman.

Eliel Persson
vicetalman.

Valter Nordas
vicetalman.

¹⁰⁾ Framst. Nr 48/1967.

Lag- o. ek. utsk. bet. Nr 10/1967—68.

St. utsk. bet. Nr 18/1967—68.

Nr 20.

LANDSKAPSLAG

angående ändring av landskapslagen om tillämpning av beskattningslagen
i landskapet Åland.

Föredragen för Republikens President den 29 mars 1968.

Utfärdad i Mariehamn den 4 april 1968.

I enlighet med Ålands landstings¹¹⁾ beslut ändras 1 § landskapslagen den 15 juli 1959 om tillämpning av beskattningslagen i landskapet Åland (21/59) såsom följer:

1 §.

Beskattningslagen av den 12 december 1958 (FFS 482/58) och beskattningsförordningen av den 31 december 1959 (FFS 530/59) skola jämte senare gjorda ändringar äga tillämpning i landskapet Åland såsom i denna lag stadgas.

Sker framdeles ändringar i 1 mom. nämnda författningar, skola de ändrade stadgandena gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket.

Vid fastställandet av till kommun på grund av inkomst utgående skatt (kommunalskatt) skola i olika landskapslagar stadgade grunder tillämpas.

Om fastställande och uppbörd av skogsvårdsavgift gäller vad därom i 110 och 154 §§ beskattningslagen samt i landskapslagen den 16 april 1952 om skogsvårdsföreningar i landskapet Åland (10/52) är stadgat.

Denna lag tillämpas från och med den 1 januari 1968.

Mariehamn den 18 december 1967.

På landstingets vägnar:

TH. ERIKSSON
talman.

Eliel Persson
vicetalman.

Valter Nordas
vicetalman.

¹¹⁾ Framst. Nr 41/1967.

Lag- o. ek. utsk. bet. Nr 9/1967—68.

St. utsk. bet. Nr 16/1967—68.

Nr 10—20 utgiven från tryckeriet den 20 juli 1968
MARIEHAMN 1968 ÅLANDS TIDNINGSTRYCKERI AB.